euskal-oŕia

Tolosa'ko Batzar Nagusia

AZKATASUN BIDEAN

Uste izatekoa zan bezela, euskotar anaitasunik ederenean ospatu zan Tolosa'ko Batzar Nagusi gaŕantzitsua. Bertan erabili eta erabaki ziran gayetzaz itz egiñik dira gure izpeŕingiak eta guziok gera jakitun. Beraz, ez dagokit neri erabaki oyek beŕiztea.

Batzar au orain arteko guziak baño aundiagoa eta askaldaŕagoa izan dala, eŕezki nabaitu degu, eta edertasun onetzaz zer-edo zer esango degu.

Tolosa'ko Batzaŕa, esan daikegu, ez jeltzaletasunaren agerkai baŕenkoya, baizik, eusko-gogoaren agerkai bizi ta indartsuba izan dala.

Batzar oroigaŕi ontan pil-pil azaldu zan eusko-gogoa, eta eusko-maitasun baŕenkoyak garaitu zuan, aurenetik asita azkeneraño. ¡Ze gauza edeŕa izan zan!

¡Tamala! eta ez txikia, eusko-batzar gaŕantzitsu aŕek abendaren mintzoaz lagundua edo jantzia ez izan beaŕa.

Eusko-batzaŕ-gurena, amildegira bidean zijuan Euzkadi'ren soin-atalak piztu eta indarturik Abeŕia azkatasun bidean jartzeko ospatu dan batzar aun di-edeŕa, eta... ¡ERDERAZ! Tamala auxe, bi aldiz.

Askaldartasuna gauza edeŕa da noski, baña euskoen askaldartasuna edeŕago: askoz jatoŕago, askoz itzalago, askoz zuzenago eta askoz zaŕago dalako beste guziak baño.

Aldi abetan abendeŕi askok eta askok ikasi dute askaldaŕak (demócratas) izaten eta eŕi ospatsuak izatera iritxi dira.

Euzkotaŕen askaldartasuna, ordea, euskotar idazle batek "Mariscal de Montmorency"'ri esan oi zion bezela ez da 1789 eta ez 1648'gaŕen urte-ezkeroz ezagutzen dana, beste askotakoak urte oyetatik onuzkuak ba'dira ere. Eusko-askaldartasuna Euzkadi ezagutzen danetik ezagutzen dana da, eta beraz, eusko-luŕaldea bezin zaŕa.

Euskotaŕak beti izan dira askaldaŕak, gure asaba zaŕen aldi zoriontsu ayetan batez ere. Azkatasun aldi ayetan askaldartasun-bidez artu izan ziran Abeŕi-baŕuko erabaki guziak, baita agintza guziak ere, ikasbide edeŕak emanaz gaur ospatsuentzat ezagutzen diran abendeŕi asko eta askori.

Tolosa'ko batzar eder oŕetan ikusi degunak gogorazi dizkigu gure antziñako izate eredugaŕi aŕen sustrayak. Orduan askaldartasun bidez erabakitzen ba'ziran Abeŕi-gora-bera guziak, Tolosa'ko batzar oŕetan ere alaxe erabaki dira, gure antziñako izate eredukoŕori jaŕaituaz eta askaldartasunak eta anai-maitetasun sendo-sendoak garaitudu ain batzar oroigaŕi oŕetan.

Gertakun au ezta ba oraingo gauza gure artean; baña bai oso asturik egon du dana euskotaŕen artean.

Tolosa'ko batzaŕak etzirudin Jel-Alderdi batzaŕa, Eusko-Abeŕi Batzaŕa baizik. Bertatik dakusgu Jel-alderdiak aspaldi ontan artu duan indar izugaŕizkoa. Ez ta ba aŕitzeko Eusko-Alderdi Jeltzaliak Jel'pean bildu nai izatea euskotar guziak, Sabin aundiak zorionean egun batez sortutako ikuŕitzpean lotu dedin Euzkadi osoa, izan gaitean berak esan zuan bezela: "Gu Euzkadi'rentzat eta Euzkadi Jaungoikoa'rentzat".

ZELETA

Ez obenian berriz erori beste gauza txarragoren bat gertatu etzaitzun

Zein egi aundia dan esan oi dana, goizparki edo ebanjelioak eta mundu edo gizartea bata bestearekin aurka dauden gauzak dirala, bada mundutaŕak —batez ere gure egunetakoak— aintzakotzat ere artzen ez duten bitartean oben txiki edo aundiren batzuetan eror tzia, gure eleiz Amak ori dala dio gure gaitz eta zori txar guzi-guzien sustaŕa.

Gure gazteak txikitxoak zirala ikasi bazituzten ere egi "beti-betiko" oiek nolabait ere esan eta esan ari izan zaleben gauza oiek danak eleizaren lepotik jan nai duten batzuek asmatutako batzuek baño ez dirala ...

Eta gure egunetako gizon argi eta jakitunak ez dutela sinisten gauza oietzaz, zalantzan bezela jaŕi dute ¡gizajoa! zeŕeri sinistu ez dakiala.

Oŕegaitik bada, gure txalo eta esker biotzekoak eŕirik eŕi adoretsu eta anima egaŕi bizi-bizi batekin dabiltzan guziai, batez ere gazte biargiñen buruak argituaz geraugo gure eŕi besterik ez lakoen etorkizun eta lora edeŕak izan ditezen.

ONALDE

Altza-Errera

ANTZERKI JAIAK. — Juan dan igandian sortzi izandu zan Eŕera'ko Eusko Etxea'ko batzokiyan, antzerki jai-aldi bat, emengo antzezlariyak antzestuaz: "Aterako gera", "Aldiz, aldiz" eta "Praixku" bakaŕizketa polita. Zer bota zitenen izenak ikustea besterik ez dago, jendiak nola par egin zuen jakiteko.

Uŕengo jai-aldirako "Iziartxo" bi ateraldiko antzerki polita ikasten ari dira. Beste eŕiyetan eginda zenbat gustatu dan ikusita, itxaropeña izateko emen ere ala izango dala.

KORIKALARIYAK. — Urtero bezela, "Herrera Sport"ek egokitatuta izandu degu, juan dan igande goizean, koŕika laisterka. Eguaidi edeŕakin jende asko bildu zan ikustera, eta oso laisterka edeŕa egin ondoren, bere trebetasuña azalduaz, Zialzeta donostiaŕak irabazi zuban. Naiz emengo jendiak gogo aundiya izan bertako koŕikalari dan Egaña ikusteko, ezin izandu zan, arazo ortako agintariyak debekatu ziyotelako.

ERIOTZA. — Juan dan astelenian Jaunaren besoetan il da, bere 68'gn. urtean, Sein Lekuona'tar Rosa. G. B.

Bere seme Martin, Pasai Zabaleko Uri Buru'ko Lendakari danari, eta batez ere bere alaba Maria'ri, Eŕera'ko Emakume Abertzale Batza'ko Lendakari danari, laguntzen diyet atzekabian.

ITANI

KILI KILI

DIRU ZILAR GAÑEAN: Lengo egunean esaten genduen zer nolako diruketa biar duten gure auzo eŕi iraulian, ta esaten genduan 500 aldiz Irun'dik Madrid'ra duro eŕenkada biar zutela bata beste erantzita.

Esan nai nuen 50 aldiz 500 ordez. Egia beti auŕez.

Irun'dik Madrid'ra 531 aneurkin-kilometro daudez, beraz ez degu lan txikia diru oyek zortzeakin.

50 eŕenkada duroakin egiña bata beste erantzita, zilaŕezko alfonbra edeŕa da. Neurkin-metro bat eta 85 neurkin eunen-centimetroko zabala da.

Bata beste gañean jaŕita 2.468 aneurkin-kilometro'ko tontoŕa da.

EUZKADI'k, gutxi gora bera esateko 125 bagoi zilar. Amar anei-mila kilokoa bakoitza bete biar izaten ditu urtero.

Neke edeŕa besterentzat egiteko.

1850 aneurkin-kilometro luze egiten dute bata beste duro oyek erantzita. Iru aldiz Irun'dik Madrid'ra ta geyago. Da esatea duro oyekin iru eŕenka erdi egin leikez.

¡Euzkadi ta ludi-mundu gaixoa! ¡Eŕuki zaitut!

Lateŕi lapuŕak zorpetu ta aitzuloratu dute ludi-mundu guztia.

—o—

FRANCE auzo eŕi ori ere beste lateŕi antzera dago edo okeŕago. Orko zentralismo-imperialismoakin iya itoan dabil.

Idazti-liburu batean eskuetan irakuŕiaz dio: 1875'gaŕen urtean 300.000 lanari-funzionario zeuzkatela ta 1932'ean, miloi (1.000.000) bat.

Paris'en bakaŕik 140.000 lanari-funzionario daudez.

Esaten dute, ezin leikela ortara ta goiz edo berandu poŕot egin biar dutela. Ori bera diot nik, ta ez Paris'en bakaŕik, baizik ludi-mundu guztian. Ikaratu egin bear neuŕi gabeko diru botatze ikaragaŕi oŕekin.

Ludi-mundu guztian lertu biar du ikaragaŕiren bat.

¿Ta Euzkadi gaixo onetan ez ote gera esnatuko? ¿Auzo eŕi ajola gabe oyekin bat egitea nai duanik b--dago oraindik? ¿Guk egin gabeko zor oyekin bat egin nairik gure Euzkadi gaixo au?

Etorkizun gogoŕak datoz, ¿ta ez ote gera batuko batera euskoak?

EUZKOTAŔAK: bildu gaitezen gurea aldeztu-defenditutzeko. Gure zoŕak erantzun bai, baño besterenak EZ ta EZ!

—•—

MAROKO aldean ¿bai aldakizute Españiyak zenbat diru bota zuan 1913'tik 1923 urteraño? ¡2.204.829.824 laurleko-pezeta!

2.100 bagoi amar anei-mila zilar dira bakoitza.

KUBA'ko gudan-geŕan beste oŕen-beste bota zuten da esatea beste 2.000.000.000 laurleko-pezeta edo beste 2.000 bagoi duro zilar amar anei-mila kilokoak. ¿Eusko eŕi gaixo zer eŕukulpa zuan gauz oyetan?

Ta onela beste asko ta asko. ¿Ta ildako emengo mutilak alpeŕik?

¡Euskotaŕak! begiak iriki, esnatu ta bizkortu Euzkadi aldez.

Ez uste aldean artuak diranik gauz oyek, bada Conde de Romanones'ek argitaldutako idaztian daudez jaŕiak.

—o—

BESTE utzegite bat: Oraingoan edo Otsailaren 3'gaŕengo EL DIA'ren zenbaki-numeroan, jan edo aztu egin dute nere Kili Kili'ko eŕenkada bat:

"30.780 urte dira" amaitzetik esaten nuan: "Oyek zenbakoiztu ezkeroz 365 egunekin 11.234.700 urte dira". Zati au aztu jan dirate.

EL DIA'ko langileak ez nazazutela ustegabean paŕagaŕi utzi gero!

Ez da aŕitzekoa, bañan euskeraz oitu beaŕean gera denok ta aldan ondoen obe denorentzat.

Beste arte, irakurle maiteak.

NORBAIT

Artua eta babia txikitutzeko makiñak;

Txomin Olano'k

Saltzen ditu, merke

PLAZA DE LAS ESCUELAS, 10 g'n

DONOSTIA

Jostun Kutxa

MERCERIA

de la

Viuda de Ibarzábal

OFRECE A USTED SU CASA

NARRICA, 3 TELEFONO 1-51-86

Aguirre y Mendizábal

Elaboración de chocolates de primera calidad, fabricación de caramelos grajeas y dulcería en general a base de materias primas garantizadas. Ventas al por mayor. Condiciones ventajosas. Servicio rápido

Oficinas: SAN JUAN, 13 :-: Tel. 1-27-79

CANARIOS

Son universalmente conocidos como los mejores cantores los flautas Saiffers, que remite garantidos, a provincias, la acreditada Casa Jaime Ferrer, Fernando 39, Barcelona. Gran surtido de canarios de otras razas, pájaros y aves

Pidan catálogos gratis

Pruébense los exquisitos coñaces de

LARIOS y Cía.

MALAGA

—

Propietarios de la marca

JIMENEZ & LAMOTHE

—

Representante en San Sebastián

D. Pedro Calzacorta. - Pi y Margall, 13

Ferretería

Viuda de Juan Oria

Urbieta. 41,43 y 45 Tel. 10.414

Herramientas, batería de cocina, artículos de calefacción, cerraduras "YALE" de seguridad, etc.

MOSTO PALACIO

JUGO DE UVA

J. Goikoetxea

MEDICO

DENTISTA

CALLE MAYOR, 8

TELEFONO: 1-34-28

Mugertza Igokiak

Zabaleta, 12 ta 14

12-763 urut. - DONOSTIA

Ascensores Muguerza

Gordoniz, 5

11-496 ut. BILBAO

Onenak eta merkienak

La Quincena Blanca de "EL BARATO"

He aquí el magno acontecimiento anual que cada vez tiene mayores atractivos para el público. No hay duda que los precios que hemos fijado este año representan para nosotros un verdadero sacrificio que nos imponemos gustosísimos con tal de poder proporcionar a nuestros distinguidos clientes, la oportunidad de adquirir artículos tan necesarios en todo hogar a precios extremadamente bajos.

TEJIDOS BLANCOS
LENCERIA
TULES PARA CORTINAS
MANTELERIAS
JUEGOS DE CAMA
ROPA BLANCA
TOALLAS
MANTAS
SABANAS
COLCHAS
PAÑUELOS
ETC., ETC.

Visite usted nuestros escaparates y se dará cuenta de la ventaja que representa para su economía aprovechar esta ocasión

"El Barato" Alameda, 7 :-: Teléfono 1-27-47